

NVAO • NEDERLAND

TOETS VOORWAARDEN

HBO-MASTER GEZOND GEDRAG EN
LEEFOMGEVING

Aeres Hogeschool

ADVIESRAPPORT

20 juni 2023

1 Toetsing voorwaarden

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) neemt een accreditatiebesluit op basis van een paneladvies. In het geval van een positief besluit onder voorwaarden stelt de NVAO een termijn vast waarbinnen de opleiding aan de voorwaarden moet voldoen. Deze termijn is maximaal twee jaar.

De instelling laat een panel beoordelen of de opleiding aan de voorwaarden voldoet. De instelling dient voor afloop van de termijn het adviesrapport van het panel in bij de NVAO. Uit het rapport moet blijken of de opleiding voldoet aan de kwaliteitseisen van de NVAO.

Op basis van het adviesrapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. De NVAO publiceert dit rapport op haar website.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de toetsing van voorwaarden is te vinden op www.nvao.net.

2 Panel

Samenstelling

- Prof. dr. Lieven Danneels (*voorzitter*); Hoogleraar Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie, vice-decaan onderwijs en onderwijsdirecteur, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Universiteit Gent;
- Dr. Carina Wiekens (*lid*); Lector Duurzaam Gedrag, EnTranCe-Centre of Expertise Energy, Hanzehogeschool Groningen;
- Karen Kotten-Lips MSc; (*lid*); Hoofddocent aan de opleiding Voeding en Diëtetiek (verantwoordelijk voor toetsing en didactiek) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN);
- Sara Wortelboer MSc (*lid*); Communicatieadviseur, klimaatpsycholoog en gedragsveranderaar bij adviesbureau voor communicatie & gedrag Nieuwe Wending;
- Sabine Tromp BEd; (*student-lid*); Student hbo-bachelor Learning & Development in Organisations aan de HAN. Afgestudeerd Pabo aan de HAN (2021).

Ondersteuning

- mr. Reinier Gerritzen (*secretaris*)
- Drs. Carina Schaafsma MBA (*NVAO beleidsmedewerker en procescoördinator*)

Locatiebezoek

5 juni 2023, online bespreking met voltallige panel en een gespreksronde met vertegenwoordigers van de opleiding.

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

3 Opleiding

3.1 Algemene gegevens

Instelling	Aeres Hogeschool
Opleiding	hbo-master Gezond Gedrag en Leefomgeving
Variante	Deeltijd
Graad	Master of Science
Locaties	Almere
Studieomvang	60 EC ²
Croho³ onderdeel	Gezondheidszorg
Instelling	Aeres Hogeschool

3.2 NVAO-besluit onder voorwaarden

Paneladvies	Positief onder voorwaarden
Besluit	31 januari 2023
Termijn	30 april 2023

4 Beoordeling

In haar besluit van 31 januari 2023 over bovengenoemde aanvraag Toets nieuwe opleiding kwam de NVAO tot een positief besluit onder voorwaarden. Er zijn twee voorwaarden gesteld, waaraan voor 30 april 2023 moest zijn voldaan. De betrokken instelling heeft daartoe op 25 april 2023 een aanvullend dossier ingediend bij de NVAO. Op verzoek van de NVAO heeft het panel op 5 juni 2023 beoordeeld of de instelling daarmee aan de voorwaarden uit het accreditatiebesluit heeft voldaan. Het paneladvies kwam tot stand via een online bespreking door het panel, een gespreksronde met vertegenwoordigers van de opleiding en een schriftelijke procedure die met instemming van alle panelleden is afgerond op 19 juni 2023.

4.1 Voorwaarde 1 - Standaard 3: Programma: inhoud

“De opleiding voegt essentiële theorieën en modellen over determinanten van gedrag en gedragsverandering uit met name de sociale, levensloop-, omgevings- en gezondheidspsychologie toe aan het inhoudelijke onderwijsprogramma.”

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

Naar aanleiding van deze voorwaarde heeft de hbo-master of Science Gezond Gedrag en Leefomgeving van Aeres Hogeschool (hierna “de opleiding” of “master GGL”) het inhoudelijke programma deels opnieuw vormgegeven. Concreet heeft zij twee modules volledig herontwikkeld en twee modules verrijkt.

In de eerste vernieuwde module *Psychologie van gezondheidsgedrag* (voorheen *Mens en gezond leven*) leren studenten met behulp van theorieën en concepten uit de psychologie systematisch een gedragsanalyse te maken van gezondheidsgedrag. In de aangeleverde documentatie ziet het panel duidelijk terug dat de master GGL een sterke verdiepingsslag op het gebied van de gezondheidspsychologie heeft gemaakt. De opleiding kiest voor het COM-B-model als belangrijkste raamwerk om gezondheidsgedrag te analyseren. Het panel vindt dit zowel uit wetenschappelijk als praktisch oogpunt een goede en logische keuze. De literatuur die de master GGL voorschrijft is relevant. Positief is daarbij dat de opleiding kiest voor een Nederlands studieboek waardoor studenten kennismaken met casuïstiek uit de Nederlandse praktijk.

Gezien het profiel van de opleiding vroeg het panel zich af of studenten naast COM-B kennismaken met andere modellen, zoals ecologische modellen en modellen uit de gezondheidspsychologie. In de beantwoording van de vragen maakt het team overtuigend duidelijk dat in de lessenreeks en literatuur meerdere relevante modellen, zoals bijvoorbeeld het Health Belief Model aan bod komen. Daarbij is positief dat de verschillende modellen en theorieën samenkomen in de Meesterproef; het eigen praktijkgerichte onderzoek waaraan studenten gedurende de opleiding werken. Daarin maken studenten zelf de keuze welke model(len) zij willen toepassen op hun praktijkvraagstuk. Deze werkwijze is in lijn met het integrale karakter van deze masteropleiding. Studenten leren zo onderbouwde en bij het praktijkvraagstuk passende keuzes te maken uit de concepten van de (soms conflicterende) vakgebieden van de biologie, sociologie en/of psychologie.

De tweede vernieuwde module is *Gedragsverandering* (voorheen *Gezondheidsbevordering in de leefomgeving*). Studenten leren op basis van een gedragsanalyse systematisch een (concept)interventie te ontwikkelen, waarbij zij de interventiefuncties, gedragsbeïnvloedings-technieken en implementatievorm beredeneerd uitwerken. Ook op dit punt ziet het panel dat de opleiding op goede wijze invulling heeft gegeven aan datgene wat het in de voorwaarde stelde. Het docententeam heeft essentiële theorieën en modellen uit de psychologie over determinanten van gedragsverandering toegevoegd. Wel lijkt de opleiding in de documentatie volgens het panel onevenredig sterk de nadruk te leggen op nudging als (belangrijkste) gedragsbeïnvloedingstechniek. Tijdens het gesprek maakt het team echter goed duidelijk dat studenten kennismaken met een breder pallet aan vormen van bewuste en onbewuste gedragsbeïnvloeding, waaronder boosting.

Tot slot heeft de master GGL de lessen over de fysieke leefomgeving uit de bestaande module *Gezonde Leefomgeving* verrijkt met concepten uit de omgevingspsychologie. Verder voegde de opleiding lessen over de normale (gezonde) levensontwikkeling van de mens (humane levenscyclus) toe aan de module *Humane Biologie*. Met deze aanpassingen zijn theorieën en modellen over omgevingspsychologie en levensloopspsychologie nu nadrukkelijker in het inhoudelijke programma vertegenwoordigd.

Concluderend heeft de opleiding deze voorwaarde van het panel adequaat en goed onderbouwd uitgewerkt in het vernieuwde inhoudelijke onderwijsprogramma. Essentiële theorieën en modellen over determinanten van gedrag en gedragsverandering uit de sociale, levensloop-,

omgevings- en gezondheidspsychologie komen daarin nu meer diepgaand aan bod. Het panel stelt vast dat de master GGL voldoet aan deze voorwaarde.

4.2 Voorwaarde 2 – Standaard 6: Personeel

“De opleiding breidt het opleidingsteam uit met één of meerdere professionals met specifieke expertise in de psychologie van gedrag(sverandering) om invulling te kunnen geven aan de voor dat deel van het profiel en de leerresultaten benodigde vakinhoud.”

Oordeel

Voldoet.

Bevindingen en overwegingen

De gestelde voorwaarde heeft de opleiding doen besluiten een extra docent aan het docententeam toe toevoegen. Uit het cv van deze gepromoveerde professional blijkt een uitgebreide expertise op het gebied van psychologie van gedrag(sverandering). Deze persoon werkt deels in de praktijk bij de Gedragsunit van het RIVM. Tevens beschikt hij over uitgebreide ervaring in het ontwikkelen en verzorgen van onderwijs. Deze nieuwe docent is (mede)verantwoordelijk geweest voor de ontwikkeling van de vernieuwde modules en zijn inbreng is hierin duidelijk terug te zien.

Uit het dossier blijkt dat de nieuwe docent thans een aanstelling heeft van 0,1 fte. Het panel vroeg zich af of deze persoon daarmee voldoende tijd krijgt voor zijn beoogde takenpakket. Dat bestaat uit onderwijsontwikkeling, het geven van onderwijs en het begeleiden van enkele studenten bij hun Meesterproef. In de gesprekken wordt voor het panel duidelijk dat deze docent indien nodig een ruimere aanstelling krijgt. Dat is in de aannameprocedure reeds onderwerp van gesprek geweest. Het panel waardeert dat opleiding en docent hier samen proactief over nadenken.

Het panel signaleert verder een potentiële kwetsbaarheid wanneer de opleiding voor deze belangrijke psychologische expertise voornamelijk leunt op één persoon. Ook deze zorg heeft het team in het gesprek weg kunnen nemen. In de onderwijsontwikkeling werkt de nieuwe docent samen met een andere docent die recent een Postacademische opleiding tot Gedragsveranderaar heeft afgerond. Tevens beschikt het docententeam over twee andere afgestudeerde psychologen die kennis over dit vakgebied borgen. Bovendien geeft de nieuwe docent in de gesprekken aan te beschikken over een ruim netwerk van psychologie- en onderwijsprofessionals waaruit hij indien nodig kan putten.

De master GGL heeft zich met de aanstelling van deze zeer gekwalificeerde docent nadrukkelijk versterkt op het vakgebied van (gedrags)psychologie. Mede daardoor is de psychologische inhoud van de master GGL sterk verbeterd. De opleiding denkt proactief na over een passende omvang van zijn inzet en zijn inhoudelijke rol is goed ingebed in het bredere docententeam. Tot slot is het positief dat deze docent zal toetreden tot de nog op te richten curriculumcommissie. Inrichting daarvan voor elke opleiding is nieuw beleid van Aeres Hogeschool. Vanuit die positie kan deze nieuwe docent goed zicht houden op de nadere (inhoudelijke) doorontwikkeling van de master GGL. Op basis van voorgaande concludeert het panel dat de master GGL voldoet aan de gestelde voorwaarde.

4.3 Oordeel

Het panel oordeelt dat de opleiding aan de voorwaarden heeft voldaan. De opleiding heeft de eerder geconstateerde tekortkomingen op afdoende wijze weggenomen. Daarmee is het eindoordeel van het panel positief.

